

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«

»EDINOST« izhaja vsako sredo; cena za vsa leta je 4 gld. 40 kr., za polu leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld. 20 kr. — Poslanske štampilje pri upravnisti in po trških v Trstu se dobivajo po 8 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Upravišče »via Zenta 5«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via S. Lazzaro« Tip. Haala; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Izrazi (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Razstava v Trstu leta 1882.

V zadnjem listu smo poročali o prevažnej burnej seji našega mestnega zastopa, dne 25. oktobra; povedali smo, da je večina (27 glasov proti 10) brezplačno zemljišča pri sv. Andreju za razstavo prepustila, in v isti namen 15.000 gld. podpore dovolila. Tudi 4 pričujoči slovenski svetovalci so z večino glasovali. S tem sklepom je mestno zastopstvo razstavi odločno *pritrđilo* in jo odobrilo; sedaj ni dvombe več, da se tudi *napravi*, ak'prav je dozdevna svota, katera se bo po proračunu za njo potrebovala, stoprv do polovice pokrita. Razstava je gotova, veliki odbor, kateri jo pripravlja, v vseh odsekih vrlo deluje, in te dni se je v dvorani na borski uže izpostavil natančno izdelani načrt razstavnih poslopj. K malu se začne tudi stavljenje.

S tem dejanjem tedaj računimo. »Edinost« je sicer uže večkrat o namenjeni razstavi poročala, a ni se dosihmal izrekla ni zanj, ni proti njej. Mej strankama, kateri ste o tej zadevi dolg prepir gnali, ostala je *neutralna*. Vedeli smo, da k ljubim velikemu številu Slovencev v Trstu njih glas v takih prilikah ni merodajen; njih predlogi ali nasveti se ne poslušajo, kaj bogastvo, moč in upljiv je v rokah *druge* gospode. Prazno bi bilo vse besedovanje. Sedaj pa, ko je prasha o razstavi dognana stvar, in ko so naši slovenski zastopniki govorili, javno jo pozdravljamo: *Dobro nam dolla!* Mi se razstave veselimo, in si od nje marsikaj dobrega in koristnega obečamo.

Ne moremo sicer tajiti, da se misel o razstavi svoje dni ni na *pravem* mestu sprožila. Z njo se namreč namerjava slovesno praznovanje *500 letnica združenja Trsta s Avstrijo*. V vsakem drugem mestu bi v enakem slučaju od prebivalstva izvoljeni *zastop* radovoljno prvi korak storili, on bi — porazumljen z vladnimi organi — *način* določil, kako se ima jubilej slaviti; on bi velike patrijočne demonstracije priredil in vodil. Tako ravnanje bi tudi tukaj častno in spošobno bilo, in to tem bolj, ker ima Trst združenje z Avstrijo zahvaliti se za vso sedanjo premožnost in veličavo. Kaj bi bilo naše mesto dandanes brez one toliko imenitne pogodbe v letu 1382, s katero se je, podobno ubožu, ki je od vseh strani stiskan in

preganjan, prostovoljno oklenolo slavne in močne habsburške hiše? Morebiti razen prestolnega mesta Dunaja nobeno drugo ni uživalo toliko dobrot in prednosti v državi, kakor Trst; spodobno je torej, da to tudi hvaležno prizna, in vzlasti o priliki petstoletnice, onega zgodovinskega prigodka, svetu očitno pokaže. Na prvem mestu pa je to naloga mestnega zastopstva, *organa* prebivalstva. — Toda, žalibog, razmere v Trstu so posebne, rekli bi: prav neprijetne, žalostne, nenaravne — in to se razodeva posebno v mestnem svetovalstvu! Tukaj je dozda vladala stranka, katere patriotizma bi nikomer v izgled ne stavili. Obče znano je, da so pred malo meseci vladni gospodje in odlični domoljubi privatno skušali župana in mestni zastop pregovoriti k temu, naj bi se priprav za jubilej *prea* poprijela, a prizadevanje je bilo neuspešno. Da pa ima mesto *tak* zastop, uzroki tega sezajo nad 20 let nazaj, — in *ido* ima tu največ grehov na vesti, o tem smo uže pred leti i tudi zadnja leta mnogo pisali.

Ako pa mestno starešinstvo ni hotelo začetka storiti, — kdo naj bi ga potem storil? — Gotovo velika večina *prebivalstva* domoljubno misli ter želi in zahteva, naj se 500 letnica sijajno obhaja. In kaj bi svet mislil in govoril, ako bi o tako velepomembnej dobri vse molčalo? Prav in hvalevredno se nam zdi tedaj, da se je sestavil iz sredine druge korporacije, namreč trgovinske zbornice, in iz krogov domoljubnih bogatinov: trgovcev, učenjakov obrtnikov in umetnikov velik odbor, kateri bo skrbel za dostojno praznovanje jubileja. Temu odboru se je zdaj v ugodnej uri, ko se je *laški kralj uže na pot v Beč* pripravil, posrečilo, tudi mestno svetovalstvo za seboj potegniti. Čemu pa nam je treba *razstave*, katera ne bo mestu koristila? ugovarja g. Vidakovič, mož slovenske krvi in ultra-laskega mišljenja, vodja protislavistijske stranke. Res bi se utegnola 500 letnica tudi kako drugače primerno slaviti, in v tem oziru se je svoje dni stavilo več predlogov, a nobeden ni obveljal. Nam je toraj razstava po godu, pa naj jo je sprožil Peter ali Pavel. Ona bo okvir, v katerem se po mnozih in raznih slovesnostih pokaže patriotizem prebivalstva našega mesta. Pozdravljamo jo tem toplejše, ker sta g. Vidakovič (Hermetov vredni nastopnik) in njegovo

glasilo »Independentes« njej *nasprotnika*; naš in njuni pot drži vselej navskriž. Upamo, da sta tudi zdaj *krivca* proroka, kakor sta bila uže mnogokrat. Tista množina ljudi pa, ktera je na *galeriji* nespodobni ropot delala in kričala, ne zastopa meščanov, omikancev davkoplačevalcev, ampak ova je prava, plačana i neplačana, smetljaka, v njej so pritepeni nemaniči, postopači zalušeni dijaki in lenuhi, drhal v rokavicah in brez njih. Ta smetljaka je divjala uže večkrat zoper naše slovenske zastopnike, pobijala tudi uže naše okoličane ob belem dnevu po mestnih ulicah, nje hrup je brez vsega pomena, — če tudi stavi italijanske meje do Save, ter jo nek *slovenski* dopisnik iz Trsta zagovarja. Pravi Tržačani, — in mi smo z mnogimi govorili, skoraj vsi razstavo odobrujejo; prvaki izmed njih sedé in delujejo v odboru, ali pa so lepe darove za razstavo podpisali. Mej darovalci smo brali tudi imena veljavnih Slovanov. To je gotovo, da posebno mi Slovenci, ako razstava tudi vseh nadej ne izpolni, nemamo nobene odgovornosti o tem, in ne bomo nobene škode zaradi nje imeli, — pač pa se našim trgovcem, gostilničarjem in tudi okoličanom kmetom ponuja precej dobička, in našim delalcem zaslužka. Tujci, katerih pride na tisoče v Trst, prinesó denarja; skrb Slovencev mora biti, da ga nekaj tudi oni vlové. In tudi slovenski umetniki, obrtniki, kmetovalci, kateri kaj na razstavo pošljejo, ne bodo imeli kvara. Čestili bodo sebe in domovino. Naj le za to skrbé, da razstava ne bo imela izključljivo *laškega* ali pa nemškega značaja.

Mi tržaški Slovenci pa hočemo razen oficijelnih slovesnosti, katere se bodo vršile prihodnje leto, *500 letnico se posebe in po svoje slaviti*, ter svetu pokazati, da smo tukaj domačini, in da nas v domoljubnosti v Trstu *nikdo* ne presega.

Zatoj pa priporočamo našim narodnjakom naj delajo po svojih močéh na to, da bo slovenski narod na razstavi obilo zastopan, kajti s tem svetu pokažemo, da stoji Trst na naše zemlji!

»Tr. Tagblatt«, sicer naš prijatelj, piše zoper razstavo le — iz osebnih razlogov. V začetku jo je bil zagovarjal. —

Rusija.

I.

Mogočna Rusija pod 25 letno vladlo blagega v Bogu počivajočega carja Aleksandra II. je v vsakem oziru napredovala velikanskimi koraci; a na ekonomičnem polju je najdalje dospela.

»St. Peterbursky Journal« je objavil podatkov prometna denarstvenega delovanja širne »severne zvezde«, ki svetu očitno govori o napredku države pod prejšnjo vladlo carja »Osvoboditelja« i »Blagotvoritelja.« Po omenjenem zanesljivem viru je Rusija v l. 1855 imela zgrajenih železnic za 979 vrst; t. j. 881 kilometrov; a sedaj se železno omrežje razprostira na vse strani širne države i najvažnejša pristanišča i kraje mej seboj veže.

Dolgost železničnih črt znaša 21.000 vrst i temu čislui naj se še pridene 800 vrst novih železničnih potez, — one strategične črte, ki sedaj gradé v srednji Aziji ne všteto, ki sega uže do Banice — i bode vodila na Mrv.

Broj tovarov za pridelovanje i podelovanje železne tvarine je znašal 9200, kojih letna produkcija znaša vrednost 155 milijonov rublov; dandanes se takovih naprav broji 18.000 z letno produkcijo več nego 600 milj. rubl. Ako se ovemu broju še prida produkcije vrednost mnogoterih rudnikov i deželnih obrtni — po tem takem letna vrednost produkcije znaša preko 1200 milj. rubl.

Trgovina, ki je bila od l. 1855 do l. 1864 še štacionarna, pričeni od l. 1865 se je mnogo povzdignola po raznih napravah i olajšavah, da je l. 1879 znašala prometna vrednost raznega blaga 1213 milj. rubl.; namreč, 595 milj. vrednosti uvoznine i 618 milj. vred. izvoznine. L. 1855 so se skrčile nastave trgovinske banke na 536 milj. rubl.; l. 1878 so iznašale iste pri ruskeje banki, kakor se sedaj ta denarstveni zavod zove, nad 29 milijard.

Te številke so visoke i nam nezmotljivo pričajo o velikanskem napredku na poti narodnega blagostanja i sreče — i se čem dalje bolje razvijajo i širi. Ali pomisliti nam je treba tudi, da ogromna država ima tudi velikanskih letnih stroškov. Kakor g. Weselowsky v knjigi »Les finances russes« pravi, narastli so državni troški od 263 milj. v l. 1855, do 666 milj., a voj-

obredni jezik se je začel verno, ko najdražja narodna svetinja do današnjega dne pri Rusih, Bolgarih i Srbih, vseh skupaj blizu osemdeset milijonov. Zapadnim, oziroma južnim Slovanom, v čislui osemnajst milijonov, pa se je v našo cerkev zagnjezdil jezik latinski, nekaj prostovoljno iz krajev italijanskih, nekaj po silii od nemških i latinskih biskupov. Ta tuji jezik, ki nam je zdaj samo še neko začasno cerkveno orodje, pa sčasoma v našem svetišču najbrže izgine, i mesto njega prevzame po vsem pravu to častno opravilo naš jezik, katerega je sam Kristus (kar je zgodovinsko dokazano) po svojih vidnih namestnikih, rimskih papežih i svetnikih Cirilu i Metodu, v ta namen izbral i posvetil, da zjedini narod v vero i cerkev z narodnim svetim jezikom, ter tako zveže živo besedo s čvrstim duhom na večno proslavljanje božje i osrečevanje blazega slovenskega naroda.

(Tu naj se uvrsti podlistek iz štev. 40 i potem nadaljuje):

Vrnimo se še nekoliko nazaj v prejšnje vekove k severnim Slovanom.

Naš sovražnik ni nikoli miroval.

V letih 1157, 1160 i 1168 so bili uničeni baltiški i polabski Slovani. Zmagalec jim je naložil teško danj, ter jih v kratkem času prelii v Nemce. To se je zgodilo s železno silo. Iz tihe mogile nas tamošnji mrtvi Slovan z molklim glasom svari: Bratje! nad našo nesrečo se vzgledujte; bodite zložni i pazljivi, da vas ne zadene jednaka tužna osoda, kakor je nas baltiške i polabske Slovane.

Sovražnik Slovanstva je o Husitovem času tudi z Lutrovo vero pomagal netiti dolgoletno hudo vojno mej blagim češkim narodom, ter v letu 1620 v odločilnej bitki na Belej gori blizu zlate Prage zlomil žezlo mogočne češke države.

Segnoj je tudi se svojo surovo silo na plemenitega Poljaka ter mu v letih 1772 i 1793 raztrgal milo domovino na tri kose. Vse te nesreče bi ne bile zadele slovske države, da se

Podlistek.

Delo sv. Cirila i Metoda.

V spomin 5. julija 1881.

Spisal Jaromir Volkov.

III.

(Dalje.)

O tem zgodovinskem dokumentu piše znan rodoljub v »Glasniku« št. 67, l. 1864 tako le:

»Č. g. černiški dekan so mi te dni 17. decembra 1863 sledeči glagolitiški napis izrezan iz starega missale svoje cerkve poslali; katerega ad literam tako berem:

»1583 Misica Ijuna na 15. pride k nam v Kamnane (sic) g. škof Vidamski in nas vižita, ta isti dan na svetega Vida tako hoti da mu Mašu hrvatski pojem pred vsemi doktori i pred vsim pukom v cerkvi S. Mihela v Kamenah.

Ja pre Frančeško Vlentič dalmatin od Raba«.

Mej Srbe i Hrvate se je uvela slovanska liturgija i narodna književnost največ po nastopnikih sv. Cirila i Metoda. L. 912 je bil slovanski obredni jezik osobito mej Srbi uže povsod v navadi. Papež Ivan X., prigovarjan od nasprotnikov Slovanstva, pisal je hrvaškemu knezu Tomislavu i knezu srbskemu Mihajilu Viševiću list, v katerem jima svetuje, naj zamenjata v svojih zemljah, oziroma cerkvah, slovanski liturgični jezik z latinskim. Pa vse zaman. Leta 1059 je cerkveni zbor v Splitu službo božjo v slovanskem jeziku obsodil i sv. Metoda proglasil krivovercem. Ali vsemu temu so se tamošnji Slovani odločno uprli. Vse to, kar je bilo na cerkvenem zboru Splitu ovrženo i obsojeno, odo-

bril pa je l. 1218 papež Inocencij IV. ter z lastnoročnim pismom dovolil opravljati svete obrede v slovanskem jeziku.

Na Srbskem se je slovanski liturgični jezik utrdil takrat, ko se je osnovala stalna srbska cerkvena vlada. To se je zgodilo za časa cara Štepana Prvovenčanega. Ta pridevek je dobil zato, ker je bil leta 1223 »prvi« za cara srbskega venčan (kronan). Štepan Prvovenčani je bil tudi slovanski spisovatelj, ter je spisal mej drugim životopis svojega veleslavnega očeta Štepana Nemanje.

Prvi srbski vrhovni vladika za časa cara Prvovenčanega je bil Sava, brat carjev; v to dostojanstvo ga je povišal patrijarh Nicejski German l. 1221. Kakor si je po jedne strani car srbski utrdil i razširil svojo zemljo i posvetno oblast, tako isto si je zagotovil tudi vrhovni vladika svojo cerkveno vlast ter dal slovanskemu jeziku pri vseh cerkvenih obredih polno pravico. Srbski narod ta dva slavna brata še dandanašnji visoko česti, i sv. Savi v počesčenje speva to le cerkveno pesen:

Uskliknimo s ljubavlju,
Svčitelju Savi,
Srbske cerkve vrhovnoj,
Svčesteničoj glavi;
Tamo venci tamo slava,
Gdó naš pastir vlada sada;
Pojte mu Srbi
Pěsmu i utrojte, itd.

Ako pogledamo gori na Češko, vidimo, da tudi tam se je slovanska liturgija tu i tam še precej dolgo časa ohranila v domačej cerkvi, i sicer od Metodovega časa blizu do l. 1097.

Češi še dandanašnji visoko časte sv. Cirila i Metoda ter njima v proslavljenje spevajo najstarejšo cerkveno pesem:

Hospodine, pomiluj ny!
Jesu Kriste, pomiluj ny! itd.

Slovansko božje delo sv. bratov Cirila i Metoda je vplivalo manj ali bolj na vsa slovanska plemena. Slovanski sveti

skina budžeta tačas znašajoča le 91 milj. sedaj je narasla na 193 milj. Javni dolg po carja Nikolaja smrti je znašal okoli 1/2 milijarde; to se ve, sedaj radi premnogih blagih činov slovanske Rusije se je za mnogo povečal. Ove številke nam predočevajo vedno rastoče blagostanje krepkega i bogato nadarjenega naroda, ki se čimdalje bolj svojega stališča i zgodovinskega poklica v Evropi i Aziji zaveda. Poprijemlje se pravih virov življenja, ki mu jih radovoljno ponuja tolikanj ljubljena očevina, bogata, vsakojakimi darovi i zakladi obdarovana. I spretni Rus od nje ne zamuja jemati. Pregovor kaže: Sila ni nikoli mila! I najmanje »mila« pri notranji osnovi i prevredbi velikanske države. Le časom, na trdnji, nerazrušljivej podlogi razumnega — narodu primerne državnostvanstva i vladanja se dospje do blagostanja, izobraženosti, sreče i prave »na narodnej gori« razevele svobode: — ki državi, kakor je Rusija, ne more izostati.

Tu hočem spregovoriti par besed z ruskega stališča — izza ruskih mej. Sedanji vladar Aleksander III. na vse strani sokolovim očesom pazi i nepretrgoma duhta i dela, da državo mu poverjeno, preje ko mogoče do notranjega miru, blagostanja, vzajemnosti dovede. V to svrhu je uže premnogo zakonov, čisto novih izdal, i dokaj starih, preživeli — primerno duhu časa, ali želji naroda prenovil. Nedvomno takovo ravnanje vsi rodoljubi i razumniki hvalé i čislajo.

Rusija je država, v katerej ima car obe oblasti zedinjeni v svoji osebi; t. j. »postavodajalno oblast« i »izvrševalno«: tedaj je on samooblastnik, a država samooblastna. Ali vendar Rusija ni tako samooblastna, kakor si krivo tolmačijo nje veliki prijatelji Nemci!

Nemci, aj vi Nemci,
Modroznanstvujuči!

drugi nazovi liberali i Slavozročci.

Za ustavo vsak narod mora biti preje, tako rekoč, ugoden, dozorel; ako ni tak — ustava njemu ne more pomoči, koristiti — ampak nasprotno le škodovati. Poglejmo, koliko ustavnih držav broji »učena« Evropa? A vendar i marsikateri ustavnej evropske državi, po toliko letih uže ustavnega, ali svobodnega življenja — še sedaj v letu milosti 1881, niso še državljani za »ustavo« godni, zreli.

1. Večina se še sedaj ne zaveda svojih lastnih, človeških svetih pravic, ker jej politične zrelosti i poudka pomakuje.

2. Drugi voljnosti razumevajo — a se nočejo za nje brigati i potezati: potem takem svojega poklica ne spojujejo vestno i se ravna po geslu »pustite, da ide«.

3. Ostala manjšina ustavo slabo tolmači i radi nevednosti prvih, i malomarnosti drugih — v lastni dobiček pači ustavo.

Po končnem sklepu, radi nevednosti i malomarnosti državljanov i večine, i zavoljo svoje lisičje zvižanosti — zleze na državno krmilo vlade — stranka, ki gotovo ni izraz želja ljudstva, i niti voljena postavno od večine naroda; tedaj ni list domače gore: ampak izrodek kukavičnih jajc. Po slepoti prvih, i prevari poslednjih — na vrhunec zleze stranka, ki ni izmej naroda vzeta — vlada, njej se dozdeva jočo manjšino, »absolutistično« — v ustavnej, prostej državi.

Tako je z ustavo! Samooblastno bogati borzizane nadkrijuje siromaka i v marsičem si marsikateri prejšnjo vlado zopet nazaj želi.

Da, — pod butaro neznosljivih bremen zdihuje uže do beraške palice privleli kmetič: Po starem smo bolje izhajali!

(Dalje prihodnjič.)

Deželni zbori.

Kranjski.

Osmi seja, dne 15. oktobra.

Prebere se c. k. deželnega načelnika pismo, v katerem se izreka deželnemu zboru na najvišji ukaz zahvala za voščilo, katero je izrekel deželni zbor cesarju o priliki Njegovoga godu.

Poslanec Detela i tovariši stavijo predlog, naj se v Ljubljani ustanovi kmetijska šola.

Poslanec Robič poroča v imenu odseka za pretresanje poročila deželnega odbora ter nasvetuje to le:

1. Deželni zbor jemlje na znanje izvršbe deželnega odbora v poročilu o svojem delovanju; pričakuje pa od visoke, vlade da k malu predloži državnemu zboru v obravnavo silno potrebno postavbo zastran odpisa davka od zemljišč, po vremenskih nezgodah poškodovanih; tudi trdno upa, da deželni zastop prejme k malu ugodni odgovor na prošnjo v zadevi naznanila o izidu izterjanja davkov po davčnih eksekutorjih in pa na prošnjo v zadevi zmanjšanja eksekutivnih stroškov pri zastankih 5 gl. ne presežajočih; pa tudi željno pričakuje postavbo za vojvodino Kranjsko o uravnavi obrokov za vplačevanje davkov.

2. Deželni zbor naznanja privolnost c. k. finančnega vodstva, da morajo c. k. blagajne prejemati prilike k užitni za deželne potrebe; še z užitno vred ob jednom in prejeti znesek dotičnih doklad oddajati vsak mesec deželni blagajni, jemlje zadovoljno na znanje.

Prošnji občine Spodnje Loške za uvrščenje občinske ceste od Knežje Lipe v Spodnjo Loko mej okrajne ceste se ugodi in 150 gl. za to dovoli.

Občini Vrabče se dovoli 150 gl. za napravo pota do tržaške ceste.

Narodni poslanci podpirajo vipavskega sadjarskega društva prošnjo za podporo, a Deschmann se ustavlja in nemškutarska večinaprošnja odbije. Poslanec Vošnjak pri tej priliki Deschmannu svetuje, naj vsako jutro prebere »proklete svoje grablje«.

Prošnje učiteljev postojnskega, bistriškega in senožeškega okraja za draginske doklade se priporoče deželnemu šolskemu svetu.

Poslanec Navratil vtemeljuje svoj predlog, naj bi se črnomajškej občini za napravo vodnjaka dovolila podpora.

Za zidanje mrtvašnice, sobe za seciranje in za stražnika v blaznici na Studencu se dovoli 2848 gl.

Zdaj pride na vrsto poročilo finančnega odseka o zgradbah pri Gorenjej Savi breg branečih in glede deželnih donoskov za uredbo Save poleg Laz in Ježice ob državnih troških. Poročevalec je Vesteneck; ko stopi ta na poročevalčvo mesto, zapusté zbornico vsi narodni poslanci. Vesteneck prebledi i dalj časa molči, potem začne s tihim glasom poročilo i se opravičuje, da slovenskega jezika ni grdil, ampak, da ga spoštuje; izmej poslušalec pa se čujejo glasovi: Dal als »Hundssprache«, »Sausprache«.

Potem se dovoli za stavbo v obrambo Savskih bregov pri Gornjej Savi 1400 gl. za uredbo

Save od Dola do Laz 2000 gl. in za stavbo pri Ježici 700 gl. in da se uredba Save pri Lazah dokonča, še 2000 gl.

Ko je Vesteneck svoje poročilo končal, vrno se narodni poslanci v dvorano.

Potem se odobri računski sklep deželnega zaklada za leto 1880 in izvrše volitve v reklamacijsko deželno komisijo, poslancu Apfaltrnu pa se izreče zahvala kranjske dežele za uspešno delovanje v centralnej komisiji za uredbo zemljiških davkov.

Deveta seja, dne 17. oktobra.

Ponudba vdove Helene Parapat, naj kranjska dežela kupi numismatično zbirko umrlega župnika Janeza Parapata, izroči se finančnemu odseku.

Potem vtemeljuje poslanec Detela svoj predlog zastran osnove kmetijske šole v Ljubljani in izroči se predlog gospodarskemu odseku.

Poslanec Potočnik poroča o prošnji do vlade in državnega zbora, naj bi se zidala železnica Trst-Loka-Launsdorf in dolenska železnica.

Poslanec Luckmann stavi resolucijo, naj bi se voznina za žito na železnici Ljubljana-Trst znižala.

Poslanec vitez Gutmansthal poudarja važnost dolenske železnice za Trst. Njegov in Potočnikov predlog, kakor tudi Lukmanova resolucija se sprejme.

Društvu patrijotičnih gospej se dovoli shramba za izdelke, namenjene ranjenim vojakom.

Poslanec baron Apfaltrn izroči nujni predlog, naj se izvoli odsek, ki bo poročal, kako naj se prihodnje leto praznuje šestletnica združenja kranjske dežele z habsburško vladarsko hišo. V 27. dan decembra 1282 je namreč cesar Rudolf v Cahah vprlco volilnih knezov podelil svojima sinoma Albrehtu in Rudolfu, avstrijskima vojvodoma, kranjsko deželo ko fevd. Zbornica sprejme predlog.

Prošnja učitelja g. Ranta v Premu, naj se uvede poduk v ročnih ženskih delih na ljudskih šolah, izroči se vladi; prošnja istega za podporo, da se nasali vrbove po ondotnih krajih za uvedbo pletenja košev, izroči se deželnemu odboru.

Prošnja učiteljev postojnskega okraja zaradi službenih doklad se odbije, zaradi opravičnih doklad, da bi jih namreč dobivali tudi učitelji jednorazrednic, izroči se deželnemu odboru, da o njej poroča.

Slavnost v Dolini.

Politično društvo »Edinost« za Primorsko je priredilo minolo nedeljo v Dolini poleg Trsta slajno slavnost, odkril se je namreč 3 metre i polu visok kamenit spomenik iz kraškega mramorja v podobi piramide; spomenik je izdelal domači umetnik Anton Trobec pri sv. Ivanu v Trstu. Zaradi slabega vremena je morala slavnost od 30. oktobra na 6. novembra preložena biti, in tudi v nedeljo je vreme pretilo slavnost pokvariti. Bati se je bilo dežja, ker je bilo vse oblačno, pa k ljubju vsemu temu je romalo od blizu in daleč obilo naroda na IL dolinski tabor. Vsa vas je bila v praznične obleki, iz hiš so visele velikanske zastave, tako tudi iz zvonika; pri vrodu je bil ličen slavolok z napisom: dobro došli, z mnogobrojnimi zastavami ozaljšan. Na vaškem trgu je bil lep pogled, vse v narodnih zastavah, na vsakej drevnesnej vejici

so vihijale zastave, v sredi pa, pod slavolokom z velikim cesarskim orlom, bil je zagrnjen spomenik. Spredaj je bil oder za govornike, pod odrom na zidu pa napis: »Slovanom lepši drevi začeli so daniti«, na straneh pa: »Kde so naše meje«, »Kde so naši bratje«, spodaj na enej strani boginja Trsta, na drugej Avstrija in mej njima velik grb kranjske dežele. Vsak se je čudil lepoti iju v tako prostej vasi; uže od daleč so vabile prijazno plapajoče zastave potnike, katerih je do treh popoldne pri vsem dvomljivem vremenu nad 2000 naraslo. Ker se je bilo bati, da utegne slavnost predolgo trajati, vršil se je občni zbor političnega društva prej, kar je tudi modro bilo. Vlado je zastopal okrajni glavar vitez Bosizio iz Kopra, v njem smo spoznali jako prijaznega gospoda, govoril je slovenski. Gospod načelnik Nabergoj je pozdravil došle ude. Spominal se je tudi nevarno bolnega tržaškega škofa, na kar je zbor izrazil svoja najtoplejša voščila, da bi milostljivi naš škof k malu ozdravel in da bi ga Bog še mnogo let ohranil našej škofiji. Zaradi pomanjkanja časa se je dnevi red tako okrajšal, da je odpadlo tajnikovo poročilo, in je prišla precej na vrsto resolucija zaradi zidanja železnice, ki bi Trst z notranjo Avstrijo po najkrajšem potu vezala. Gospod Dolenc je razvil iz trgovinskega in ekonomičnega stališča potrebo še ene železnice iz Trsta v notranjo Avstrijo. Navedel je konkurenco, katero druga primorska mesta Trstu delajo; ako se k malu temu ne pomore, postane Trst majhno trgovsko pristanišče. On predlaga na državni zbor resolucijo, da sklene postavbo, po kateri bi se zidala iz Trsta železnica, katera bi vezala to pristanišče po najkrajšem potu z notranjimi avstrijskimi deželami. Pri glasovanju je bila resolucija soglasno sprejeta in se je odboru naložilo, naj sklep objavi vladi in državnemu zboru. Potem se je vršila volitev odbora; izvoljeni so bili soglasno na predlog g. Polića: Za načelnika: Ivan Nabergoj, za odbornike: Gorjup Ivan iz Proseka, Dolenc Viktor, Dolinar Ivan, Jan Juri, dekan v Dolini, Nadlišek Štefan, mestni svetovalec, Sterle Gustav, uradnik banke comerciale, Jenko Slavoj, trgovec Podgradom v Istri, Mohorčič Rajmund, župan v Sežani, Devetak Josip, deželni poslanec v Tolmini; za namestnike: Lampe Eduard, vrhovni župan v Dolini, Obersnol Jakob, trgovec v Divači, Orlić Franjo, župnik v Žminju, Parić J. Marija, posestnik v Kadinu, Trobec Anton, umetni kamenosjek pri sv. Ivanu, Primožič Jožef, posestnik v Rojanu, Vatovec J. Marija, posestnik pri sv. Ivanu, Smerdu Franjo, trgovec v Bazovici, Malalan J. Marija, posestnik na Opčinah.

Pri točki posamezni predlogi ni se nihče oglašil in g. načelnik Nabergoj je s kratkim govorom zaključil občni zbor. — O slavnosti prihodnjič.

Dopisi.

Iz Štanjela, 31. oktobra.

Čitalnica v Štanjelu se je začela po večletnem spanju prav živahno gibati, število udov je tako naraslo, da bode mogla s prav majhno mesečnino zdatno izhajati; tudi je naročenih 15 časopisov in so še drugi troški i ni dvomiti, da bi tako hitro zopet propadla, ker udje so večidel sami zanesljivi posestniki. Da se je pa

je utrdil Cirilov i Metodov duh mej onimi narodi, ali oholi nemški duh tega ni dopuščal.

Največjo krivico pa je ta naš stari nasprotnik storil Poljaku, ker ga je v nezlogo zapel, kakor tri Svatoplukove sinove v 9. stoletju. Do tega pravega spoznanja je prišel tudi mlad poljski plemenitaš. Proklel je dan i uro, ko je prostovoljno vzdignol šablenko na rodnega mu brata Rusa. Spoznal je resnico od zmote, uveril se, da Rusija ni Poljske uničila, ampak drug ščuvalce, ki je znal zanetiti sovraštva ogenj mej brati. Zato je ta junaški mladi vitez v družbi možakov svečano prisegel, da sovraštvo zameni z bratovsko ljubeznijo, izustivši ozbiljne besede: »Trikrat hujše bi bila Poljska razkosana, da je ni branila slovanska država...

Če je bilo kdaj potreba podirati staro sovraštvo mej Slovani ter po izgledu sv. Cirila i Metoda vzbujati mejebojno ljubezen mej njimi, gotovo je največja potreba v sedanjem času, ko se daje migljaj k narodnemu probujenju i pravemu spoznanju celo naravnost iz Rima. Ljubezen i sovraštvo sta tudi v narodnem oziru velika faktorja; s prvim stvarimo, z drugim uničujemo.

Ljubezen je življenje i lepota;
Ljubezen je trpenja sladki dar;
Ljubezen usmiljenje je i dobrot;
Ljubezen solnce je milobni žar.

Sovraštvo je osorni mraz ledeni;
Sovraštvo je slabosti duh meglen;
Sovraštvo tema je i mir zgubljeni;
Sovraštvo je nesloga meč strupen.

Sovraštvo, padl v črni grob — i zgini!
Ljubezni čisti zidajmo altar!
Ljubezen posvetimo domovini!
Naj bratov žloga vtrinja sveti žar!

Bratovsko slogo, jedinstvo i ljubezen širiti, sovraštvo pa uničevati, to je nas vseh poslanstvo i narodna dolžnost. Da pa vse to dosežemo treba nam ravnati i delati po vzgledu i nauku sv. Cirila i Metoda.

Renegatov i narodnih izdajic so imeli Slovanje skoz vsa stoletja; ali 19. vek jih je porodil v posebno velikej obilici. Nobeno slovansko zemljo pa ni zadela po črnih izdajalcih tako grozna nesreča, kakor v najnovejšem času sveto Rusijo.

Jednako kačjim plemenom, tako raznovrstni so tudi narodni izdajalci. Naj tedaj spregovorimo besedo tudi o tej zlobnej zalegi.

Prevzetnost dela renegate. Renegat ali narodni izdajalec je gnjusoba pred Bogom i svetom. Vsa stoletja so take izrodke proklela.

Pretrsljiv je pogled dolgo z smrtjo se borečega človeka. Plašljivo obrača motne, osteklele oči, prepaden, bled je njegov obraz, na katerem se kažejo mrtvaške mrzle srage. Vidiš ga, kako krčevito steza svoje ude, ter slišiš, kako v prenehljajih škriplje s zobmi, da človeka zraven stoječega mraz pretresa od groze. Vidiš i slišiš sorodnike krog postelje v nepopisljivej žalosti lihte. Vidiš, kako je umirajoči slednjč globoko zernol i zdabnol. Iz temne noči pa slišiš sovikati sovo zadnjo pesen umirajočemu raz bližnjega griča... sveča se utrne i duša je vzela od sveta slovo...

Res, pretresljiv je ta prizor, ali še bolj pretresljiva je podoba nesrečnega človeka, ki se je porenegatil i prelevil v narodnega izdajalca. Nad njim se joče narod — nad njim plaka domovina; zanj ni več odpuščenja. »Prevzetne angelje pa je Bog zavrzel i pahol jih v večno pogubo«.

Tužna majka, ki porodi dete slepo i nemo ter popačeno na udih. Nesrečnej majki se sree žalosti i trga, ko pogleda v svojej prirojenej ljubezni pomilovanja vredno otroče. Nesrečno dete je brez svoje krivde tako rojeno, in svet je pomiljuje.

Mnogo bolj žalostna pa je domovina, ki ima i redi nevrednega izdajalca, nezvestega sina, ki jej pije kri iz sredi srca. Dal se je od hudobnega duha zasleplil i vzdignol je orožje proti naravi i lastnemu narodu.

Cvetlica se obrača hvaležno proti solncu, dete k svojej milej majki, plemeniti ostroumni duh človeški pa k luči resnice; ali zlobnež jedini dela zoper naravo i stvarnikovo naredbo. On vzdigne krvno roko proti narodu i očetnjavi, proti svojemu bratu i najblajemu dobroniku; da, izdajalec vzdigne krvno roko celo na najplemenitejšega človekoljuba — na blazega carja.

Slovanje smo z veliko žalostjo sprejeli papeževu encikliko od dne 30. septembra 1830; ali prav to srčno veselje so nam ogrenili k malu črni izdajalci v rodnej slovanskej družini.

Dne 18. marcija t. l. se je zgodilo v Petroburgu tako strahovito dejanje, da se bode njega vse Slovanstvo s tresočim srcem na veke spominalo. Ta dan je bil Ruski car Aleksander II., osvoboditelj južnih Slovanov — zavratno umorjen. Sovražniki Slovanstva so se poslužili nihilistične hiire, da so po njej dovršili krvavo delo, da bi gorostasno državo paholi v neizmerno zmešnjavo i neskončno nesrečo. Tak je sad črnih narodnih izdajic.

Sv. Ciril i Metod sta nas učila velike previdnosti, da sovražnike spoznavamo i se jih lažje ogiblamo. Izdajica pa se vrže naravnost sovražniku v naročje, da ga tujec ziblje i pripravlja na izdajška dela.

Kdo zapeljane duhove ziblje in odgaja? kdo jih v hudobnem poslanstvu podpira? Kdo jim daje zavetje in obrambo, da brez skrbi počenjajo, kar jim je drago? kdo jih zakriva, da ne pridejo pravici v roko? Verujte! za vse to skrbi sovražnik Slovanstva; tega pa imamo mnogo mnogo več, nego se nam dozdeva.

(Dalje prihodnjič.)

čitalnica tako ghibljivo probudila, gre čast v prvej vrsti tukajšnjemu kaplani čest. gosp. J. Klobovcu, kateri dela nevtrudljivo za to, in zna ljudstvo z svojim krepkim in v srce segajočim govorom pridobivati. Srečna občina, ki ima tako narodne in priljubljene čest. duhovne, kakor jih ima sedaj občina Štanjelska.

Kakor je uže znano, priredila je naša čitalnica 16. oktobra t. l. veselico, pri kateri so sodelovali vrli tržaški pevci pod vodstvom g. Bartlja, in reči moram, da so svojo nalogo prav dobro izvršili, posebne zahvale vredni so pa, da se k ljubju tako slabemu vremenu niso ustrašili in močato držali dano besedo. Govor, ki ga je imel čest. gosp. J. Klobovec, bil je posebno pohvaljen, pa kaj hočem o tem obširno govoriti, saj kdor pozna čest. gospoda, uže tako ve, da je govornik prve vrste; — pri skupnej večerji smo bili prav židane volje, in stvar se je končala v najlepšem redu.

31. oktobra je pa imela čitalnica občni zbor, pri katerem je bila volitev načelnika in novega odbora; za predsednika je bil soglasno izvoljen velečestiti g. J. Klobovec, za odbornike gg. čest. gosp. vikar J. Kodre, Jožef Fabijani, Florijan Cehovin, Peter Gasperi, Jože Rudež in Ivan Abram. Po dokončani volitvi se je igrala tombola z 4 dobitki, ki so bili čitalnici v ta namen darovani, in tako je bil občni zbor z največjo in splošno zadovoljnostjo končan. Kakor je razvidno, prišla je čitalnica v prav dobre roke, ker na krmilu stojé za narodni napredek uneti može, in zato se je nadejati tudi dobrega uspeha, v kar Bog pomozil živel narodna čitalnica v Štanjelu!

Izza Čuka, 30. oktobra.

Dovoli, ljuba «Edinost»! prostorček kratkejši in krotkejši repliki na drugi dopis iz Brkinov v 43. št., a ne boj se, da bi bili mnogobesedni in strastni, vsaj je narodni gospodar iz B. živ dokaz, da se z golim zvijanjem besed, z grobo strastjo, katerej Nemec pravi «Rechthaberei», in s puhlim pustoslovjem nič ne dokaže. Kdor koli vé, kaj hoče reči: «brati mej vrstami», in kdor vrhu tega mej Brkini živi ter tukajšnje razmere pozna, temu ni treba veseledečemu biti, da vidi in čuti, da je d. iz B. subjektiven zopernik plesu in ker ga ne more zatreti ni ustaviti na tistem mestu, kjer svobodno cepta in kriči, ne da bi mu kdo v besedo sezati mogel in smel, napač ga je z narodno-gospodarskega stališča po načelu: naj pomaga, kar more. Bratili smo Brkine, mej katerimi bivamo in nečemo, da bi jih kolo črnili po svetu enako nemškita, nam sovražnim turistom sramotečino našo domovino. Objektivno smo dokazali, 1) da ni gola resnica, kar d. iz B. v obče ne delaje nikakovega razločka, trobi po svetu, da si ljudje t. j. Brkini trpinji sami davke, bremena nakladajo; 2) da on zaman napenja svoje občutljive žilice proti plesu, kajti utemeljen je na naravnem zakonu, ki ga d. iz B. nikdar ne spreminja, če ga tudi tisočkrat imenuje «bedastočo»; 3) da ni istina, da vas imajoča 20 hiš za vsak ples vsega vkuje potrosi po 100 gl. Je li d. iz B. sè svojim malostnim obrestnim računom in z negalantno ovačbo brkinskih deklet naš dokaz ovrgel? Nikakor ne, še upal se ni več zinoti o svojih 100 čukih. Je li 4) imenoval vas, kjer se pleše po dea, tri dni? Še manje, nego izvijal se je iz klešč z ničevó opazko, da «dea» nismo podčrtali, ter z njega vredno surovostjo, da «te usluge ne zaslužimo». Mi odločno izrekamo, da nečemo nikakove usluge od vas, vsaj vemo, da česar kdo nema, tega ne more dati. Ponavljamo pa: Dokler ne imenujete vasi plešočé po dea, tri dni, in dokler dotično županstvo tega ne potrdi, dotle ostajemo pri zadnjem rečenem.

Za naš spomin naj d. iz B. ne skrbi, nego naj svojo skrb obrača na svoj spomin in svojo doslednost. V tem, ko od nas zahteva, naj dokažemo, da smo vsevedoč, ter nas s to brezbožno zahtevo hoče napeljati k hudičevemu naphu, da bi božjo lastnost «vsevedočnosti» sebi prisvojevali; — v tem, ko nas prav preprosto pita z «nevernim Tomažem» (kdo vas je postavil sodnika našej veri? vrač, zdravite sam sebe in ne črnite ljudi po neversko!) dela on sam prav dejansko ko vsevedec ter, kakor on trdi, naše misli (so pa se vé, da njegove) celó mej ulesci navaja, ker piše: «misléd:» «to dopisniku... ki je prava ničla, kar sapo zapre.» Ni naša krivda, da d. iz B. sam o sebi tako misli, svoje misli pa dosledno nam podčrtati ne sme; tudi ni varno, svojih misli glasno razodevati, kajti človeku se lahko dogodi, kar se je pripetilo glasno-mislédemu Ribničanu na konji. Glejte, tako je d. iz B. «rov izril in izkopal, in je sam padel v jamo, katero je zdelal». Ps. VII. 16.

K obravnavam treba je priveriti prič, katere se vé da vsaka v svojem jeziku pričajo. Da ne bi se reklo, da mi le svoje nazore razpravljamo, a da z njimi osamljeni stojimo, priveli smo v svojem prvem spisu več prič in vsakemu svodoku smo dali govoriti brez tolmača, Rusu

Puškinu po ruski, Rimljanom po latinski;*) le svodoka vseh svodokov, ki je edini mogel reči: «Jaz sem resnica,» naveli smo v starem in novem slovenskem jeziku (Mat. VI. 34). In čujte! to d. iz B. ni po volji in sam pravi, da mu to «kar sapo zapre» (mi nismo krivi, da je sam to svojo misel dal mej ljudi, pa — on vé to stvar najbolje, on hrbet obrača vsem pričam, klanja se svojim subjektivnim nazorom in «bedastočo» imenuje vse, kar ni po njegovem kopitu in njegovih predsodkih.

D. iz B. (ki pa ni Brkin, nego mej Brkini le kruh je in jim hoče tudi ples pojesti) perfidno trdi, da se trudimo dokazati, «da Brkin mora plesati.» Sto gl. plačamo tistej vasi, katera za vsak ples vsega vkupe po 100 gl. potrosi, ako nam iz našega prvega dopisa dokaže trditev, da Brkin «mora» plesati, tedaj da mu ples ko dolžnost nalagamo, da ga k plesu silimo. To je odviše naivno, smešno, hudobno! Taki zatiralci proste volje nismo. Le pravica do plesa, t. j. da v svobodnej Avstriji tudi Brkini smejo plesati, kakor drugi svobodni državljani, to je bila in je naša trditev.

Ve, draga brkinska dekleta! pa ste usmiljenja vredna. Po sedaj dalje uboge trpinke niste več varne na cesti v Trst in to vsled brezozirne ovačbe in obdolženja, da kakor zvite lišice «svojim roditeljem pobirate kar morete v hišah in na polji,» t. j. da ste domače in poljske tatice. Plesale in vrtele se bodete v prihodnje še, kakor do zdaj, ako tudi vaš ljudoljubni dopisnik milostivo dé, da za «ortenje» je kolo, človek (k vašej sreči nekateri učenjaki uče, da pol beselo «človek se ne umije» «ženska») pa le za pridno gibanje in mučno trpinstvo doma in na polji, kakor vpreženo govédo; plesale tedaj bodete še, a polnih štirinajst dni pred vsakim plesom imeli bodo roditelji kakor bistrooki risi oči v vas uprte, na dolgej poti v Trst bodo poljski čuvaji, krajna policija, žandarmi imeli pravico ustavljati vas, preiskavati, zapirati ko domače in poljske tatice, in ako slednji k ljubni vsem zaprejam vendar cele vrste deklet v Trst pritrstajo («priromajo se ne sme reči, kajti «romase» «Romali ali Rim»), kateri poštnjak bo smel in hotel ukradene stvari kupovati? Dop. iz B. nas izza Čuka po svojej «kreanele vabi, naj bi o svojem času kukali (izviran dovtip!) na cesto, kakor gotovo on dela, ker drugače ne bi videl tako natanko, da so brkinske device take srake. Toda nas se ni treba bati, ker vemo, da je narodni gospodar tudi to stvar čimborasno pretiral ter cele vrste deklet s polnimi vrhovi ukradenih reči na glavi kar iz zemlje izteptal.

Vprašamo: Čemu vse tako črno videti? Čemu ljudi, mej katerimi bivamo, tako črniti? Kaj niso ubogi Brkini pred svetom uže dosti osmešeni po nesreči na Verējah? S takim počenjanjem se nobenega ne podočija, pač pa se ljudje razdražijo in razkačijo. Mi branimo Brkine iz dobrega, čistege namena in to prav v ljubej «Edinosti» zaradi tega, ker «Edinost» v mnogih izvodih (eksemplarjih) v Brkine prihaja ter jo ljudje najraje in največ beró; gotovo pa bi se jim zaménila, ako bi ona donášala dopise po načelu dopisnika iz B.: «Calumniare audacter» — é zareklo se nam jel: «Klevočaj drzno, vselij nekaj ostane!» Čvrste brkinske device! pojditte in potegnite se same za svojo čast in svoje poštenje ko dekleta in prihodnje žene in gospodinjé! Povedite g. dopisniku iz B., da vas roditelji pošiljajo v Trst, da torej vedó, kaj nosite; vsaj vam vselej naročé za hišo kupiti potrebščin, ki se doma ne pridélajo, in to posebno pred opasilom; opasilo in ples pa sta skupaj. Recite tudi, da ni samo ples kriv, da se véasi kak novčič potrosi, vina nad potrebo popije in lepša obleka kupuje; kriči so tudi semnji, opasila, cerkveni shodi itd. Bode li pameten človek zaradi tega precej metlo zgrabil in vse vkupe pomel v smetišče?

V bibliji se čita: «Ko je kovčeg Gospodov dospel v mesto Davidovo, videla je Mihala... gledajoča z okna, kralja Davida skačočega in plešočega, in se mu roga vsrci. In Mihala hči Savelova ni imela poroda do smrti svoje, roganju v kazni. Tako so jalovi, brez uspeha in ploda vsi trudi in upori zoper ples, ker je utemeljen na naravnem zakonu. Dá se dokazati, da je «ortenje» popolneje, nego «gibanje». Dokler zemlja z g. dop. iz B. vred po naravnem teku pleše in se vrti, dotle je vse v redu; a kadar se le malo zagiblje, pa je potres. Dokler se zvezde vrté okoli svoje osi in okoli godca solnea, ki jih ogréva, dotle je vse dobro; a kadar se bodo «nebeške moči gibale» (Mat. XXIV. 29. — Luk. XXI. 27.), kadar pride «dies illa tremenda, quando coeli movendi sunt et terra, konca bo sveta. Dokler kri redno circula (zato circulačija krvi, ne gibanje), je še nekaj; a kadar se kri le še giblje, piškavo je zdravje.

*) Da g. dop. iz B. latinski zna, vedeli smo, ker drugače ne bi bil plesovrag.

Naposled vračamo poklon: Si tacuisses, oecumenus nationalis et rationalis mansisses.)* 100 Brkinovičev.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor se prične 14. t. m. Poljski časniki poročajo, da bo cesar uže v malo dneh imenoval v gosposko zbornico 16 novih udov, meje katerimi bosta dva Poljaka.

Delegacijam predložena rudeča knjiga očitno kaže, da rajni minister zunanjih zadev, baron Haymerle, Slovanom ni bil prijatelj. Iz zapisnikov te knjige se vidi, da je Haymerle vedno tiral protislovanstvo politiko ter je bil Turkom velik zaščitnik. Gladstone je večkrat zahteval, naj Turčija izvrši herolinsko pogodbo glede Črnogorev in Grkov in to zahtevanje ste vselej podpirali Rusija in Italija; Haymerle pa se je vselej protivil ter se izgovarjal s tem, da je javno mnenje v Avstriji Turčiji prijazno! Naslanjal se je le na Madjare in nemške liberalce ter celo rekel, da na balkanskem otoku mora Avstrija polpirati Grke zoper Slovane. Kdo bo Haymerlu nastopnik, o tem se še nič ne vé, hujšega nasprotnika Slovanom ne moremo dobiti, in če Avstrija misli na resnično zvezo z Rusijo, moral bo njegov nastopnik Slovanom prijazniši biti.

«Wiener Ztg.» je razglasila stanje državnega dolga koncem prvega polu leta. Potem izkazu znaša ves dolg 3.215.356.945 gl., od katerega se plačuje letnih obresti 132.535.050 gl., in sicer 73.093.422 gl. v bankovcih, 45.207.630 gl. v srebru, in 13.634.098 gl. v zlatu. Tako dolge vrste števil se človek uže tako prestraši, kako stoprv, ako pomenjajo doig! Če bo državni dolg tako rasel, kum zabredemo!

Vojni minister je v proračun za leto 1892 postavil mej družini te-le izvenredne troške: za trdnjave na Tirolskem in v Dalmaciji 200.000 gl., za trdnjave v Pulji 1.500.000 gl., za trdnjavo v Krakovi 700.000 gl., v Pšemislju 600.000 gl. in za varstvo ponteske soteske 250.000 gl.

Grof Hohenwart je poklical ude parlamentarnega izvrševalnega odbora v posvetovanje na Dunaj.

V Bosni se je uvedla brambena postava; službena dolžnost traje tri leta v stojnej vojski, navadna leta v rezervi in je raztegnena Bošnjakov brambena dolžnost na vso državo.

Vnanje države.

Italijanski kralj je povabil našega cesarja, naj ga obišče v Italiji in dobil je povoljni odgovor, vendar pa se ima to zgoditi stoprv po shodu našega cesarja z ruskim.

Srbska vlada je suspendirala srbskega metropolit v Beogradu. Neka razprtija mej njim in vlado je uže dalj časa trajala, dolžili so ga, da se otteguje plačevanju državnih pristojbin, a dozdeva se nam, da metropolit ni privržen sedanjej vladi, da dela za Rističevó stranko i da je to pravi vzrok njegovega suspendiranja.

V črnej gori na Cetinju se je te dni odprla prva realna gimnazija. Na pozivanje sv. Duha so učenec takoj šli v svoje razrede in podučevanje se je pričelo. Bog daj srečo!

Ruska vlada se marljivo pogaja z vaticanom v dosego prijateljskih razmer. Ker kaže dobro voljo in iztirane katoliške škofo pomilošéuje, utegne se sprava doseči, kar iz srca želimo.

Nihilisti preté ruskemu carju, da njegovo kronanje zabranijo, ako ne da svobodnejih zakonov.

Govori se, da tudi španski kralj prihodnje leto obišče našega cesarja.

Gambetta je uže prevzel francosko vlado; želeli bi bilo, da se s tem zadovolji i da ne bi silil še višje.

Francosi so uporne Arabce na več mestih zinagali ter jih pred sabo podé. Vzeli so jim tudi mesto Kairuan, katero jim je sveto. Vstajniki beže proti Tripolskej meji in zdi se, da jih od tam Turčija podpira.

DOMAČE STVARI.

Mil. škofu Juriju je, kakor se nam poroča, nekoliko odleglo, nevarnost je uže preminola. Po cerkvah se opravljajo zunj molitve. Želimo: Naj Bog nam obče spoštovanega rodoljubnega vis. pastirja ohrani!

Vodovod iz Ilirske Bistrice v Trst. Čujemo, da je Trst kupil od Bistričanov vodno pravico za 160.000 gl. Ker ima to pravico 10 hiš, dobi tedaj vsaka 16.000 gl. Za vsakdanjo potrebo pa Bistričanom še dosti vode ostane.

Nove stotake je izdala 1. t. m. avstr. ogerska narodna banka. Stiri se veljajo do srede prihodnjega leta. — Barve so modre, kakor desetaki.

*) S tem naj bo pravda o plesu končana. ker sodbo o njem izveče k malu vrhovni sodnik — predpust. (Ur.)

Telefonske poteze v Trstu napravijo g. g. K. Preinitsch in dr. E. Geiringer iz Trsta in rudarski vodja J. Wessely iz Dunaja; trgovinski minister jim je dal dotično dovoljenje.

Avstrijskega Lloydja vozne črte se imajo zdajno promeniti. Na Dunaji je prav zdaj zbrana posebna komisija, sestavljena iz poslancev avstrijske in ogerske vlade, ki se o tem dogovarja. Pri Lloydju res ni vse tako, kakor bi imelo biti; o tem pa bomo posebe govorili.

Telefon, novo iznajden instrument, s katerega pomočjo se v daljavo po dratu sliši, kakor bi se telegrafiralo, napeljali so iz tržaškega gledišča «Armonia» v hišo g. Zanetti za siromasnico, kder biva oddelek gasilcev. In zato tukaj zdaj vsak večer natančno slišijo, kar se v gledišču pri igran popeva ali govori! Kdor torej hoče prihraniti ustopenino v gledišče, naj si priskrbi enak telefon, pa lahko doma pri mizi, ali v postelji ležeč igre posluša.

F. m. I. baron Schönfeld, novi vojaški poveljnik v Trstu, nastopil je svojo službo 2. t. m.

Novolmenovani učitelji na Goriškem: G. Ant. Mekuš pride v Solkan, g. Jož. Semolič v Opatjeselo, gosp. Marija Kacafura v Renče in Alojzija Gregorič v Rihenberg, Edm. Čibej v sv. Križ.

Vernih duš dan se obhaja, kakor je znano, v Trstu zavolj praznika sv. Justa, dan pozneje nego drugod. Ker je bila burja ponehala, trlo se je tudi letos na vernih duš dan po velikanskem pokopališču pri sv. Ani na tisoče ljudi, ki so obiskali svoje drage rajnike. Malo da ne vsak grob je bil z vencem in cvetličami pokrit. Zadnja leta je dobilo pokopališče toliko krasnih in dragocenih spomenikov, da svetujemo vsakemu popotniku, ki v Trst pride potruditi se tudi v tiho dolino pri sv. Ani, da si ondi veličanske umotvore ogleda. — Lepo je da se ljudstvo spomina posebno za narod zaslužnih rajnikov. V Goriči je gosp. Anton Ferfila, kakor vedno, tako tudi letos, Lavričev spomenik odičil z lepim vencem na katerem so bili navezani trakovi z slovenskimi barvami. Lavrič bi v Goriči res skoraj pozabljen bil, da nema te zveste hvaležne duše. V Ljubljani so Vodnikov spomenik ovenčali bogoslovci; lepo ovenčan je bil tudi Jurčičev spomenik; čitalnični pevec so peli pred piramido umrlih Sokolcev. Tudi v Kranji so peli čitalnični pevec pred Preširnovim in Jenkovim grobom; Preširnov grob je krasil venec ljubljanskih sedmošolcev in čitalničin venec, in Jenkov grob čitalničin venec.

V moki smrt storil. Redko se primari nesreča, ktera je zadela 3. t. m. d. hleca Ant. Nagiča iz Bistrice v tuk. parnem mlinu g. Economa. Po lastnej neprevidnosti je padel v močni grot (trhtar), in zadušil se, predno so ga mogli izvleči.

Društvo «Edinost» v Ajdovščini priredi 12. novembra ob 8. uri zvečer ples in srečanje. Svirala bode vojaška godba polka baron Hess. Vstopnina za gospode je 1 fl. 50 kr.

V. gosp. N. Tomšé, vojaški župnik v Trstu, rodom Kranjec, je v Zagreb premeščen. V Trst pride na njegovo mesto v g. Fran Kofler iz Grada.

Nemški Schulverein se je osnoval tudi v Goriči. Ima 105 udov, načelnik mu je znani milijonar g. Karol pl. Ritter. Da bi na Goriškem bili res kde naseljeni Nemci i bi ta «Verein» tem pomagal, ne bi se mogli ob njem spotikati, a ker tam Nemcev ni, zato tak Verein ne more imeti dobrega namena. Če je zato osnovan, da bi učitelje demoraliziral, potem bo gujila rana na Goriškem.

Imenovanje. Okrajna sodnika v Ajdovščini, g. Leopold Budan, in v Korminu, g. Jožef Gorjup imenovala je pravosodnje ministerstvo deželniima sodnjima svetovalcema pri goriškej okrožnej sodniji.

Ljubljanska kmetijska družba bo imela 23. t. m. v dvorani mestne hiše občni zbor. Začne se ob 9. uri dopoldne. Mej raznimi točkami pride na vrsto tudi poročilo o pogodovanih Krasa. Prav ta dan bo imel tudi letni svoj zbor odsek za konjerejo na Kranjskem. Začne se ob treh popoldne v istej dvorani.

Gosp. Karol Pleško, mož po ljudskeji in božje volji, e. k. sodnik v Litiji, imenovan je sodnim svetovalcem pri okrožnej sodniji v Novem mestu. Mi čestitamo temu vrlému rodoljubu, ki je v zadnjih hudih časih neustrašljivo stal za narodne pravice.

Gozdarski elevi s Primorskega, Kranjskega, Štajerskega in Koroškega so imeli zadnji teden v Ljubljani državno preskušnjo. Večji del njih je preskušnjo izvršilo dobro, nekateri pa so pali.

Krida: Zadnji teden je plačila nastavljalški trgovec Formigini. Govori se, da je 200.000 primanjkljaja.

O Abendrothovej zadevi piše državni poslanec g. Obreza »Slov. Narod«, da so vsi računi z vozniki dokončani in urejeni, in da dobi vsak voznik iz pavšalnega zneska 20.000 nekoliko nad 38%, svoje terjatve, da so zaupni možje dotično razdelitev pregledali ter izrekli, da je poštena in pravična. Izplačevali se bodo vozniki od 9. do 12. t. m. v Cirknici, Postojni, Razdrtem, Sent Petru, Zagorji in v Bistrici.

† **Viktor Eržen**, pravoslovec, rodoljubljen mladenič in uže delalen na narodnem polju, umrl je 31. oktobra pri svojih roditeljih v Ljubljani. Blag mu spomin.

† **Simon vitez Wilfan**, prošt v Novem mestu, zelo spoštovan in priljubljen mož, umrl je 4. t. m. v 80. letu življenja. Bil je Prešernov sošolec. Zdal živl je eden Prešernovih sošolcev še, vrli naš narodnjak, vipavski dekan, katerega naj Bog še mnogo let ohrani!

Augustu Zabredu, bivšemu vrlému rodoljubu, železniškemu uradniku, ki je lansko leto meseca maja umrl, postavil se je v Dolenjem Logatcu spomenik, kateri je prav lepo zlelel domači naš umetnik V. Čamrnik.

Najuspešnejši boj proti židom. Na Ruskem, Nemškem, Rumunskem itd. uneli so se hudi boji proti Semitom in ves svet po pravici pikro gleda ta narod, ki se okoristuje na životu drugih narodov. Čifutarja je postala tako mogočna in ošabna, da ima v Avstriji v najemu javno mnenje, katero je vsled tega bilo posebno za časa ustavovencev popolnoma popačeno. Se le to ministerstvo je nekoliko zaježilo to sleparijo in kako? — Iskalo je, dokler je dobilo Rotšildom in drugim židom konkurenta in tega je našlo na Francoskem. Bontoux zastopa kapital vse bogatejše francoske aristokracije in duhovščine, pa tudi mnogih udov onih družin, ki so ali še na prestolih, ali pa s prestolov pahneni. Ta mož je ustvaril »Länderbank«, ki je desna roka sedanjega ministerstva, pokupil je za svoje klijente mnogo rudnikov in premogljiv jam in pridobil si razne koncesije, sploh slovi denes Bontoux kot prva finančna kapaciteta, na katerega se naslanjajo interesi mogočnega kapitala katoliških konservativcev. Židje, njim na čelu mogočni Rotšild, kateri je kralj vseh milijonarjev, močno se ježe na to konkurenco in skušajo, da bi jo uničili. Rotšild misli si je, to pojde po starej uže večkrat posrečlj se šegi. Na borsih v Parizu začne agitirati proti vsem vrednostnim papirjem, katere je spravil na trg Bontoux in resnično se mu posreči, da te papirje spravi na vedno nižjo vrednost. A Bontoux ni spal; on gleda mirno, kako pada vrednost njegovih papirjev; a ob enem da svojim agentom povelje, da jih kupujejo na tistem kder koli jih kaj dobijo. Tako je prišlo, da so skoro vsi ti papirji prišli v roke Bontoux-a. Rotšild ni zapazil tega manevra, ampak prodajal je tudi on te papirje skrivnim agentom Bontoux-a, akoprav jih ni imel, misleč si: »saj jih kupim še ceneje, kadar bo čas izročiti jih.« Blizu se čas, ko ima Rotšild oddajati prodane papirje; Rotšild da povelje svojim »galopinom« naj začno kupovati te papirje; a ti njegovi borsni vojniki hodili so nazaj s praznimi rokami; ni bilo več najti na nobeni borsni teh papirjev. Zdal se le izve Rotšild, da je vse papirje pokupil Bontoux in stoprv sprevi, v kako zanjko se je ujel. Bontoux pa kakor edini gospodar svojih papirjev terjal je tudi visoko ceno in bi bil tudi lahko kurze tako vzdignol, da bi bil Rotšilda lahko uničil. V tej veliki zadregi gre Rotšild prosit pariškega vrhovnega škofa, da posreduje med njim in cerkvi udanemu Bontoux-u in zadnji se uda, a poravnava je Rotšilda stala nekda nad 60 milijonov, sam Dunaj je nekda dobil na diferencijah svojih 14—16 milijonov. — Slišalo se je potem, da je James Rotšild naglo umrl, a dobro poučeni pariški dopisniki trde, da si je prerzel vrati zaradi velike zube in še večje blamaže. — Resnično je bila to pobitje za židove toliko, da so na borsah kar glave stikali skupaj, in da njih listi o vsej stvari tako molče, kakor tat v kašči. — Še par takih zaušnic židom, pa se poprej po-boljšajo, nego pa potako zvanih »Judenhetzen«. — To je prava Judenhetze, kajti medveda je treba poiskati v njegovem blagu.

Poslano.

Prvo pod pokroviteljstvom Njeg. Veličanstva cesarja stoječe vojaško veteransko društvo v Trstu in okolici.

V nedeljo 27. novembra t. l. ob 10. uri zjutraj bo tretji glavni zbor v zgornji dvorani pri »Monte verde«.

Poprej, ob 8. uri se bode brala v cerkvi Novega sv. Antona sveta maša za ude, umrle v minolem društvem letu, h kateri se povabljeni gospodje častni udje in vsi veterani.

Dnevi red.

1. Letno poročilo društvenega načelnika.
2. Računsko poročilo.
3. Odborov predlog zastran predrugebe društvenih pravil.
4. Predložitev pravil za podporo in pogrebno društvo, ki se ima ustanoviti.
5. Morebitni predlogi družabnikov.*)
6. Nadomestna volitev štirih odbornikov.
7. Volitev preglednega odbora.

Za društveno vodstvo načelnik

Viljem Rácke
višji lajtnant v pokoju.

*) Predlogi družabnikov za glavni zbor se imajo podati odboru pismeno najmanj 8 dni pred glavnim zborom.

Tržno poročilo.

Kasa — brez spremembe, cene so ostale zadnje naznanjene.

Olje — Namizno olje kupi se denes nekoliko ceneje, prav tako jedilno. Namizno velja gl. 54 do gl. 66, jedilno gl. 39 do gl. 42, bombazno gl. 37 do gl. 40.

Sadje — Sultanina gl. 37 do gl. 41, evebe gl. 22 do gl. 23, opaša gl. 24, rožič gl. 8¹/₂, fige v venčih gl. 16¹/₂, v sodih gl. 16¹/₂, mandelji gl. 88 do gl. 90, limoni in pomeranče gl. 6 do gl. 7¹/₂.

Riž — italijanski gl. 16 do gl. 22¹/₂. Rangoon gl. 14 do gl. 15.

Petroliji — Kakor smo uže večkrat povdarjali, to blago prodaja se vedno mej ceno gl. 10 do 10¹/₂, in te cene vtegnejo letos tudi še ostati; denes velja gl. 10¹/₂, ker je vse blago v boljnih rokah ter vtegne v kratkem priti do gl. 10¹/₂.

Mast in lpek — vedno po visokih cenah. Mast ameriška gl. 77 do gl. 78, špesh ameriški gl. 60 do gl. 66.

Domači pridelki — Fižol postal je nekoliko ceneji. Koks gl. 15, mandolon gl. 14¹/₂, bobinec gl. 14, rudeči gl. 13, beli gl. 12, zeleni gl. 13, mešani štajerski gl. 10, hrvaški gl. 8¹/₂, do gl. 8¹/₂. Maslo gl. 86 do gl. 94, češpe gl. 15.

Žito — Pšenica ruska gl. 12¹/₂, do gl. 13, koruza gl. 8¹/₂, pa vtegne zopet poskočiti.

Dunajska borza

dne 8. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	76	gl.	75	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	•	75	•
Zlata renta	94	•	—	•
1860 državni zajem	133	•	—	•
Delnice narodne banke	824	•	—	•
Kreditne delnice	366	•	50	•
London 10 lir sterlin	118	•	50	•
Napoleoni	9	•	37	•
C. kr. cekini	5	•	60	•
100 državnih mark	58	•	—	•

Izžrebanje 5. decembra:

Srečke ogerske državne loterije, glavni dobitok 70.000 gl. in 3349 družih dobitkov, srečke velja 2 gl.

Ljubljanske srečke

za samo 50 kr. na teden 28 gl.

ali tudi 2 gl. na mesec

Ako se platijo na enkrat 24 gl. in se morajo vleči vsaj s 30 gl., pošiljajo se tudi proti poštni nakaznici ali zajemu.

Pri **Jom. Zoldan** v Trstu, veriškijški ured za izžrebovanja in menjavnica, Casa fu Stratti poleg c. k. namestništva. (14—7)

Franjo Jereb, trgovec

z manufakturim blagom, suknom, tkanino, napravljeno obleko, in vzlasti s popolno zalogo robe za kočije, z' bordami, traki, čopi in gumbi, kakor tudi s pristojnimi preprogami vsake vrste.

Trst, via s. Giacomo (Riborgo) Ghiaccera št. 638-2. (20—6)

40 goldinarjev

bobi tisti, ki nazaj prinese (v našo upravništvo Via Zenta št. 5) mej štorjem in Sežane zgubljeno zlato ure (remontoir) ki ima št. 13822. Darilo dobi tisti, ki bi zasačil pri prodaji tistega, kateri jo je našel, pa po morda prodal na skrivnem.

Objava.

Čestitam si javiti slavnemu občinstvu, da se moje bukovo ogile prodaja na drobno samò v magazinu hiše Tripkovičeve na razkrižju via Fontane i Lazaretto vecchio. Pri kupovanju na debelo, prosim, obračati se name.

Mate Pollich.

Borsa Vecchia.

F. S. Prinz

Acquedotto št. 21

ima vsak dan prave in sveže dunajske in kranjske klobase.

Dobiva se pri njem tudi pravi sveži Estragon-ženof. (2—4)

Drogerija G. B. ANGELI

piazza della legna št. 1. v Trstu. Zaloga oljnih barv lastne sestave

tovarna šopkov (pinzelov)

nemški, angleški in francoski lak, itd. kakor tudi velika izbirlka

mineralnih vod

naravnost iz prvih virov. Prodajalec vseh barvnih tvarin za c. k. vojno marino. (6—3)

Pozora vredno!

Epilepsija, krč in bolezni čutilce! Vsi, ki se zanimajo za te bolezni, ali iščejo gotovo pomoč, naj si zaupno omislijo knjižico **Dr. Boas-a**, strokovnjaka za krč in čutilne bolezni. Dobi se brezplačno in frankirano edino pri gosp. **Parlaghy,** München, 39. Bayerstrasse. (12—5)

Vinske sesalke

(pumpo) najboljša sestava, pri shodu vinorejcev na Dunaji z državnim in enim zlatim darilom zaradi dobre izdelave odlikovane, s vso pritlikino; prave ameriške cevi z dveletnim poročtvom, Mousseux, sodi, menjalne in kijunaste pipe, prehodne zaklopnice in vsi izdelki iz kovine pri **Franco Syrony**, Wien, III. Bezirk, Fasangasse Nr. 18. v lastnej hiši. (24—19)

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin in revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živih, otekline, otrplost ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo »svetlo zoper trganje po dr. Maliču« z zavrano stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaje in razpošilja samo lekarna »pri samorogu« J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani. (12—4)

Nova iznajdba!

Nij več okrpanih čevljev!

Patentirano v vseh državah!

C. k. edin. privilegiran **universalni**

klej za usnje,

od

Max. Muhr-a, Bruck na Štajerskem

Izvrstno sredstvo, da se usnje z usnjem in z drugo robo popolnoma nepremočno mehko trpežno zveže; n. pr: raztrgan čevljev se popravi neznatno in lepo, celo nepremočno in trdno, ako se s tem klejom na poškodovani del prilepil kos prirejenega usnja. Po dosedanjem delu pomanjkljivom načinu popravljeni čevlji dajo predeti vsako makroto, ktera zakrivi po razhlajenju nog toliko bolezn; torej svetujem p. n. občinstvu, naj od čevljarjev skrbno popravijo s klejom za usnje zahteva — Cena ene steklenice je gl. 1,3 kr. proti pošiljati svote po kateri bodi pošti.

Glavna zaloga: pri Max. Muhr v Bruck na Muri. Zaloge: pri g. brat Uslar na Dunaju, Habsburggasse; pri g. Karol Löffner v Pragi, Schwefelgasse; pri g. Hubert Wolf & C. v Budapešti. (20—1)

Velika razprodaja ur.

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in če komu ura ni všeč, dam mu denar nazaj, toraj kupovalec ni v nobeni nevarnosti.

1 **Cylinder-ura** iz srebrnega nikla z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.

1 **anker-ura** iz srebrnega nikla z verižico, prej 15 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.

1 **srebrna patent. anker-ura** z verižico poprej 25 gl. zdaj 11 gl. 25 kr.

1 **srebrna remontoir Washington-ura** z verižico prej 30 gl., zdaj 15 gl.

Zlate urice za gospe, prej 40 gl., zdaj 20 gl. z vratnimi verižicami.

Zlate remontoir-ure, prej 100 gl., zdaj 40 gl. Na pot let se jamči.

A. Fraiss,

Rothenthurmstrasse Nr. 9. Wien, gegenüber dem erz-bischöflichen Palais. (12—4)

ROČNI MLINI

stiskalnice za grozdje

in za konserve iz sadja.

Sesalke vseh vrst,

Plinovi motori

OTTOVI,

popolnejša in bolj ekonomična sistema.

Železne cevi,

Stavbeni stroji.

SCHNABL & C.

V Trstu via Carintia 17.

(20—17)

Glavna zaloga

izvrstne

PIVE in pivovarne STEINFELD

(brator Reininghaus v Graden)

pri

(52—45)

ANT. DEJAK u jun.

via degli Arstiti v Trstu.

Prodaja v sodcih in botelijah.

Na prodaj so tudi drožje (feccia di birra).

The **Singer Manufacturing & C.**
New-York.

Ako se plati vsak teden samo

eden goldinar,

dobi se

Originalni

Singer-jevšivalni stroj,

in to brez povišanja cene

Poročstvo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno.

G. NEIDLINGER,
generalni agent

V Trstu, Corso, palača Modello

Šivanke za Singerjeve šivalne stroje
komad 3 kr. in tucat 30 kr. (13—10)

Francosko žganje s soljo

(Eau de vie de France) Franzbranntwein mit Salz
napravljen pod nadzorstvom po izvršnem predpisu
iznajdnika Viljema Lee-ja

G. CRISTOFOLETTI.

To zdravilo, katero sem jaz napravil, pomaga brž, prej kot katero drugo, proti zunanemu in notranjemu vnetju, opeklinam in speklam, proti novim napadom, neduhu, rakom, driski, natoku krvi v glavo za obvarovanje zobov, proti otiski, dissenteriji, bolečinam, ne obrazu, v ušesih, v glavi, zlati žili, mrzlici, ozeblom, putiki, neprebavnosti, bolečinam na jetrih, na očeh, zastarelim ranam, vpičenju osnemu in mušičnemu, skrnjaku, kurleju, žovam in omotici.

Veliko spričeval imamo, ki potrjujejo moč tega izvršnega zdravila.

V 70. letu svoje starosti sem si popolnem ozdravil prste na rokah s francoskim žganjem in soljo.

G. Senitsky, c. k. finančni komisar l. r.

Z Vašim francoskim žganjem s soljo sem dosegel najboljše vspelle, za katere se Vam neskočno zahvaljujem

Alojz Klobučar, župnik in dekan v pokoji. Prodaja se v izvršnih botelijah po 40 kr. samo pri G. Cristofoletti-ju, lekarju in c. k. dvornem prikrbniku v Gorici na Travniku 14.

V Trstu v lekarni C. Zanetti, via Nuova.

Opomba. Knjižnico iznajdnika V. Lee-ja, kateri podučuje, kako se rabi izvršni domači lek, dodajamo brezplačno. (10—4)

Le enkrat

se ponuja tako dobra prilika, da se more izvrstna ura za polovico cene kupiti.

Velika

razprodaja.

Po vsej Evropi nastale politične razmere se tudi Švice niso ognole i zato se je mnogo delalcev izselilo, vsled česar se rušijo tudi fabrike. Tako ja i prva najznameniteja urarnica, katero mi zastopamo, zdaj zaprla i nam poverjena razprodaja njenih izdelkov. Tako imenovane Washington žepne ure so najboljše ure na svetu, izvenredno kraso vrezljane i vezene i po ameriškanskem sestavu napravljene. Vse ure so na sekunde repasirane i mi dajemo poročstvo za vsako uro na 5 let.

Za dokaz gotovega poročstva i stroge solidnosti se s tem javno obvezujemo, da hočemo vsako uro, ki ni popojli, nazaj vzeti i zamenjati.

1000 žepnih remontoir ur, navijajo se brez ključa, s stalnim zaklopcom, izvenredno točno na sekunde regulirane, razen tega po novem načinu elektrogalvanizski pozlačene, z verižico, medaljonom itd. poprej gl. 25, zdaj ena le po 10 gl. 20 kr.

1000 krasnih ur na kotvo iz srebrno-nikla, na 15 rublinih, z emajliranim kazalom, za sekunde, kristalnim ploščatim steklom, poprej gl. 21, zdaj ena le gl. 7.25, vse na sekunde repasirane.

1000 ur na vreteno, z izrezanim zaklopcom iz srebrnikla, kristalnim ploščatim steklom na 8 rublinih, najnatanjnejše repasirane, z verižico, medaljonom i žametnim etuisom, poprej gl. 15, zdaj ena le gl. 5.60.

1000 ur na kotvo, iz čistega 13 lotnega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane, na 15 rublinih, razen tega električno pozlačene, najnatanjnejše regulirane. Te ure so poprej stale 27 gl., zdaj pa stoji le gl. 13.40.

1000 Washington remontoir žepnih ur iz pravega 13 l. teškega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane. Poročstvo se daje, da so najtočnejše na sekunde repasirane, notranja sestava je iz nikla i teh ur ni treba nikoli popravljati. Takura je veljala poprej gl. 35, zdaj pa se dobiva za neverjetno ceno 16 gl. Razen tega se dobiva z uro vred zastoj verižica, medaljon, etul iz žametia i ključ.

1000 pravih zlatih ur za gospe, na 10 rublinih, prej 40 gl., zdaj 20 gl.

1000 remontoir ur iz pravega zlata za gospe ali gospe, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

650 ur za zid z najlepšim emajliranim okvirom in bitnim kladivom, poprej 6 gl. 75 kr.

650 ur budilnic z udarcem, ki prav dobro tolče, najnatanjnejše regulirane, tudi priprave za misne pisalce; poprej 12 gl., zdaj le 4 gl. 80 kr.

650 ur z nihalom v najlepši izdelani visoki gotiške omari, navijajo se vsa 8 dni, najtočnejše na čas regulirane, izvenredno lepe i krasne. — Ker ima taka ura še po 10 let dvojno vrednost, ne imela bi se v nobeni hiši pogrešati, posebno ker je taka res krasota sobi. Take ure so poprej veljale po 35 gl., zdaj pa izjemno le 15 gl. 75 kr. Kadar se naročujete ure z nihalom, treba je priležiti zagotovščino. (6—1)

Napis:

Razprodaja ur

urarnice Ph. Fromma
Dunaj, Rothenthurmstrasse, št. 9, parter.